



Kunnskapsdepartementet

Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Vår referanse: 15/01434-2
Arkivkode: A00
Saksbehandler: Avd Utd/Avd Arbpol
Deres referanse: 15/4758-
Dato: 09.12.2015

Hørings svar - Endringer i opplæringsloven - Praksisbrevordningen og godkjenning av utenlandsk fagopplæring

Vi viser til høringsbrev fra 13.oktober, og sender med dette hørings svar fra KS til foreslåtte endringer i opplæringsloven. Følgende legges til grunn for kommentarer til lovendringsforslagene;

- KS har støttet opp om forsøket med praksisbrev, i hovedsak som en ordning som kan bidra til å sikre flere ungdom tilknytning til videregående opplæring og arbeidslivet, samt med gjennomføring til fagbrev som mål på sikt.
- KS har understreket betydningen av effektive godkjenningsordninger av utdanning fra utlandet på ulike utdanningsnivå, både for å anvende medbrakt kompetanse i arbeidslivet og for å sikre gode overganger til utdanningssystem her i landet.

Innføring av praksisbrev i alle fylkeskommuner

Praksisbrevordningen har siden 2007 vært gjennomført som forsøk i et utvalg fylkeskommuner, og i tett samarbeid med lokalt arbeidsliv. Hensikten har vært å prøve ut en opplæringsordning for å bedre gjennomføringen i videregående opplæring, basert på et toårig praktisk opplæringsløp med stort innslag av opplæring i bedrift. Den toårige opplæringen har gitt et kompetansebevis på lavere nivå enn fagbrev. Evaluering viser at praksisbrevordningen har bidratt til bedre gjennomføring for ungdommene som har deltatt, og at et stort antall har gått videre i sin opplæring og avlagt fagbrev.

KS er positiv til at praksisbrevordningen formaliseres som en yrkesfaglig opplæring slik departementet foreslår. For å lykkes med ordningen slik den er foreslått i høringsbrevet er det avgjørende å sikre tilstrekkelig finansiering av opplæringstilbudet og god forankring i lokalt arbeidsliv.

Det er grunn til å stille spørsmål ved departementets vurdering av at praksisbrevordningen ikke innebærer økonomiske eller administrative konsekvenser. Målgruppe for opplæringsløpet er avgrenset til ungdom som ikke er motivert for ordinær opplæring i skole, men som ikke har lærevansker eller særskilte behov. Ordningen skal ikke være søkbar for den enkelte, men skal kunne tilbys i alle fylkeskommuner. På bakgrunn av hensikten med ordningen støtter KS at det ikke skal være et søkbart løp. Informasjon og utvelgelse av ungdom til opplæringsordningen, samt samarbeid med lokalt arbeidsliv om utvikling av lokale læreplaner og gjennomføring av opplæringen mellom skole og bedrift/virksomhet, vil nødvendigvis måtte kreve både administrative og økonomiske ressurser.

For å sikre ungdom mulighet til å fullføre videregående opplæring etter avlagt praksisbrev er det viktig at rettigheter til videre opplæring mot fagbrev ivaretas slik det er foreslått.

Med praksisbrevordningen vil det være tre ulike opplæringsordninger i samarbeid mellom skole og lærebedrift med formell sluttkompetanse innen fag- og yrkesopplæring, utfra ulike forutsetninger og behov hos ulike målgrupper for opplæringen. Ordinær fagopplæring med fagbrev som sluttkompetanse er i de aller fleste deler av arbeidslivet godt kjent. Samtidig er det i ulike deler av arbeidslivet ulike behov og krav til kompetanse. Det er avgjørende at det samarbeides tett mellom videregående opplæring og arbeidslivet lokalt for å sikre at kompetansen fra ulike opplæringsordninger og formell sluttokumentasjon i tillegg til fagbrev (praksisbrev og kompetansebevis for lærekandidater) gir en arbeidslivstilknytning. Lett tilgjengelig informasjon om de ulike opplæringsordningene og sluttokumentasjonen blir viktig for å skape forståelse for hva de ulike opplæringsløpene innebærer, både for den enkelte og for arbeidslivet.

Godkjenning av utenlandsk fagopplæring

Det økte omfanget av arbeidsinnvandring siste tiår, og antallet flyktninge- og asylsøkere til landet, understreker betydningen av effektive og gode godkjenningsordninger for utdanning på ulike nivå fra andre land.

Innen fag- og yrkesopplæringen er det pr i dag ingen som har et lovbestemt ansvar for eller myndighet til å foreta godkjenning av utenlandsk fagopplæring. Som det framkommer av høringsbrevet har fylkesmenn i samarbeid med fylkeskommuner foretatt vurderinger av utenlandsk fagopplæring etter behov, uten at det er hjemlet i lov eller satt i system nasjonalt.

KS støtter departementets syn om at det er stort behov for en nasjonal godkjenningsordning av utenlandsk fagopplæring. Nokut har gjennom ansvar og myndighet for generell godkjenning av høyere utdanning fra utlandet opparbeidet kompetanse om både utdanningssystem i andre land og generell godkjenning av utdanning. Det er derfor hensiktsmessig at Nokut får ansvar for en generell godkjenning av fagopplæring. For å vurdere om ulik utenlandsk fagopplæring er likestilt eller sidestilt med norsk fag- og yrkesopplæring vil det i tillegg være behov for at Nokut samarbeider med miljøer som har bred kompetanse om norsk fagopplæring. Fylkeskommunene som har ansvar for fag- og yrkesopplæring, eller de partssammensatte faglige rådene oppnevnt av Utdanningsdirektoratet hvor også skoleeier er representert, er naturlige miljøer for samarbeid. Behovet for samarbeid med andre aktører vil her ha økonomiske og administrative konsekvenser. Det er pr i dag vanskelig å anslå omfang på involvering av andre aktører i arbeidet, men erfaringsvis vil det være behov for tettere samarbeid i en oppstartsfasen, og det må sikres tilstrekkelig økonomi til dette.

KS vil også understreke at arbeidet med godkjenning av utenlandsk fagopplæring må ses i sammenheng med godkjenning som foretas av andre statlige myndigheter, eksempelvis Helsedirektoratets arbeid med godkjenning av helsepersonell fra utenfor EØS.

Tilstrekkelig språkkompetanse er viktig for medarbeidere i mange tjenester, og arbeidsgiver har ansvar for vurdering av språkkvalifikasjoner. KS har samtidig ment at det bør innføres krav om bestått språkprøve for alt helsepersonell som ønsker autorisasjon.

KS understreker avslutningsvis at en viktig del av et system for godkjenning av utenlandsk utdanning er å nå ut med informasjon til arbeidslivet om godkjenningsordninger.

Med vennlig hilsen


Lasse Hansen


Per Kristian Sundnes